

Udbudspolitik

For Bygge- og Anlægsopgaver

Ny und

Indhold

Indledning	3
Målsætninger	4
Lovgrundlag	5
Udbudsloven	5
Tilbudsloven	5
Kontrakter over EU-tærskelværdier	5
Kontrakter under EU-tærskelværdier	5
Udbud	6
Offentligt licitation	6
Begrænset licitation (med eller uden prækvalifikation)	6
Underhåndsbud	6
Byggeproces	6
Kunst	7
Klausul om etisk og socialt ansvar	8
Internationale konventioner	8
Arbejdsklausul	8
Hensigtserklæring vedrørende elev-, praktik og lærlingepladser	9
Håndværkerlisten	10

Ny under udarbejdelse

Indledning

Udbudspolitikken skal danne rammerne for konkurrenceudsættelse i Ikast-Brande Kommune, og afspejle Kommunalbestyrelsens beslutninger på udbudsområdet.

Politikken omfatter alle opgaver i kommunen. Dette betyder i praksis, at udbudspolitikken vedrører udbud på bygge- og anlægsopgaver, driftsopgaver, varer og tjenesteydelse.

Med henblik på indførelsen af sociale klausuler, påpeges det, at disse indføres, hvor det giver mening. Det vil ikke give mening at indføre sociale klausuler på indkøb af varer. Derfor er indkøb af varer undtaget i den forbindelse.

Udbudspolitikken bruges til at definere rammerne for konkurrenceudsættelse, og til at fastsætte hvad Kommunalbestyrelsen konkret vil gøre for at styre denne proces.

Denne udbudspolitik tjener Ikast-Brande Kommune på en givtig måde, da der skabes et offentlig overblik over Kommunalbestyrelsens holdning til udbud og derved kan leverandører, der er interesserede i samarbejde med Ikast-Brande Kommune, se hvad der forventes af nuværende og fremtidige samarbejdspartnere.

Ikast-Brande Kommune skal ved en hver konkurrenceudsættelse/ethvert udbud og ved enhver tilbudsindhentning overholde de grundlæggende principper inden for forvaltningsretten og EU-retten:

- **Konkurrence:** Alle relevante virksomheder skal igennem fri konkurrence have mulighed for at få tildelt opgaver for offentlige myndigheder
- **Ligebehandling:** For at sikre at konkurrencen er fri, skal alle budgivere behandles ens og på samme vilkår.
- **Gennemsigtighed:** Udbudsforretninger skal gennemføres på en sådan måde, at det kan dokumenteres, at alle bliver behandlet lige og på en ensartet grundlag.
- **Proportionalitet:** Indebærer krav om saglighed og rimelighed i ordregiverens fastsættelse af krav mv. Dette betyder, at såfremt der i udbudsmaterialet f.eks. forefindes en klausul om, at virksomheden skal have en arbejdsfastholdelsespolitik, eller at der skal ansættes x pct. Fra en given målgruppe, så kan det kun gælde for den del af virksomheden, der udfører den konkrete opgave. Endvidere betyder kravet om proportionalitet, at de sociale klausuler ikke må være for byrdefulde, f.eks. meget ressourcekrævende i forhold til opgavens størrelse.

Alle kommunens afdelinger og institutioner er forpligtet til at efterleve udbudspolitikens indhold og skal i alle bygge- og anlægsopgaver inddrage Ejendomsgruppen i Drift- og Anlægsafdelingen, Teknisk Område. Kommunens udbudspolitik omfatter som udgangspunkt også selvejende institutioner med hvem Ikast-Brande Kommune har driftsoverenskomst.

Disponeringen af kommunens indkøb sker som hovedregel decentralt. Det gælder også for indkøb på baggrund af centralt indgåede indkøbsaftaler. Det er således den enkelte afdelings- og institutionsledelse der er ansvarlige for, at indkøb sker i overensstemmelse med Ikast-Brande Kommunens indkøbspolitik.

Ikast-Brande Kommune kan indgå i eksterne indkøbssamarbejder med andre kommuner og/eller andre offentlige myndigheder, hvor det skønnes fordelagtigt for Ikast-Brande Kommune.

Målsætninger

- Udbud af bygge- og anlægsopgaver samt varer og tjenesteydelser skal sikre, at Ikast-Brande Kommune generelt opnår de bedste og billigste leverancer og opgavevaretagelse
- Driftsopgaver skal løses kvalitativt bedst muligt og økonomisk mest fordelagtigt for kommunen
- Der foretages kun udbud af kommunale driftsopgaver, hvor det forventes, at flere eksterne leverandører vil byde, eller hvor lovgivningen kræver det.
- Ved førstegangsbud af driftsopgaver udarbejder kommunen, hvor muligt, kontrolbud
- Udbud skal indeholde miljøkrav i overensstemmelse med Ikast-Brande Kommunes vedtagne miljø- og indkøbspolitikker. Disse må dog ikke kunne opfattes som en teknisk handelshindring og/eller virke konkurrencebegrænsende
- Ikast-Brande Kommune ønsker – hvor det er lovmedholdeligt - at fremme anvendelse af sociale klausuler ved kontraktindgåelser, herunder beskæftigelse af lærlinge/praktikanter.

Ny under udarbejdelse

Lovgrundlag

Som offentlig myndighed er Ikast-Brande Kommune underlagt de gældende EU udbudsdirektiver, som er implementeret i dansk lovgivning i form af Udbudsloven og Tilbudsloven.

Udbudsloven indeholder procedurer for tildeling af offentlige kontrakter. Ved ethvert udbud gælder blandt andet, at ligebehandlingsprincippet, gennemsigtighedsprincippet og ikke-diskriminations-princippet skal følges.

Udbudsloven gælder for bygge- og anlægsopgaver med en samlet kontraktsum over de gældende EU-tærskelværdier. (41.305.415 kr. i 2018 og 2019)

Tilbudsloven gælder for alle bygge- og anlægsopgaver, hvor kontraktsummen er under EU-tærskelværdier.

Udbudsloven regulerer endvidere for **vare - eller tjenesteydelseskontrakt** under tærskelværdier. (1.645.367 kr. i 2018 og 2019) Der er indført en ren dansk tærskelværdi for kontrakter, der ikke vurderes at have klar grænseoverskridende interesse. Derfor er det vigtigt, at der tages stilling til kontraktens anslåede værdi:

Kontrakter over EU-tærskelværdier

Kontrakter med en anslået værdi over EU-tærskelværdierne omfattes af "Udbudslovens afsnit II". (1.645.367 kr. i 2018 og 2019)

Kontrakter under EU-tærskelværdier

Her skal der foretages en vurdering af om der foreligger en klar grænseoverskridende interesse eller ej og om kontraktsummen ligger over eller under (595.608 kr. i 2018 og 2019)

"Klar grænseoverskridende interesse":

Dette betyder, at Ikast-Brande Kommune skal vurdere om en anden virksomhed i en anden medlemsstat kan have interesse i at byde på kontrakten. Denne vurdering beror på flere elementer, såsom kontraktens genstand, den anslåede værdi, det geografiske sted mv.

Det er et krav, at der skal foretages annoncering på Udbud.dk. Såfremt ovenstående er tilfældet, skal "Udbudslovens afsnit IV" anvendes.

"Uden klar grænseoverskridende interesse":

Dette betyder, Ikast-Brande Kommune skal sikre, at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår. Der er ikke annonceringspligt, men for at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår, kan der vælges at annoncere på enten hjemmesiden eller på Udbud.dk. "Udbudslovens afsnit V" skal her anvendes.

Tærskelværdien gælder ved den samlede kontraktværdi af et givet udbud (ekskl. moms). Ved flerårige aftaler skal kontraktværdien skønnes over i alt 48 måneder.

Mere information om tærskelværdier og anvendelsen heraf, henvises der til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på www.kfst.dk. EU-kommissionen offentliggøre hvert andet år nye tærskelværdier.

Udbud

Det er Ikast-Brande Kommunes projektleder, der vælger udbudsformen til de enkelte bygge- og anlægsopgaver. Projektlederen skal sikre, at der foreligger dokumentation for, hvorfor den konkrete udbudsform er valgt.

For bygge- og anlægsopgaver med særskilt bevilling vil der i forbindelse med ansøgning om frigivelse af bevillingen være oplæg til udbudsform for politisk godkendelse.

Der er overordnet 3 former for indhentning af tilbud.

- Offentlig licitation
- Begrænset licitation (med eller uden prækvalifikation)
- Underhåndsbud

Offentligt licitation

Ved offentligt licitation udbydes alle der har interesse i at afgive tilbud. Det betyder, at udbuddet kun har én samlet fase – en samlet ansøgnings – og tilbudsphase. Dette giver en meget bred konkurrence, som skal vurderes og behandles efter ligebehandlingsprincippet.

Begrænset licitation (med eller uden prækvalifikation)

Begrænset licitation med prækvalifikation er en åben invitation til interesserede virksomheder om at ansøge om deltagelse i et udbud, hvortil kun et begrænset antal virksomheder får lov til at afgive et tilbud. Ikast-Brande Kommune beskriver udvælgelseskriterierne så detaljeret som muligt. Udvalgskriterierne er typisk økonomisk/finansiell formåen og teknisk/faglig formåen. Som udgangspunkt udvælges 5 virksomheder, som prækvalificeres og som efterfølgende skal afgive et tilbud på en bestemt ønsket leverance.

Begrænset licitation uden prækvalifikation, også kaldet indbudt licitation, kan Ikast-Brande kommune henvende sig til et antal mulige tilbudsgivere. I indbydelse oplyses antal bydende, hvilket tildelingskriterie opgaven vil blive tildelt efter. Minimum én af de indbudte skal være fra områder uden for kommunen og Ikast-Brande Kommune må ikke ved hvert udbud indbyde den samme kreds af virksomheder.

Underhåndsbud

Ved underhåndsbud under 300.000 kr. kan Ikast-Brande Kommune frit indbyde entreprenørerne direkte til at afgive et tilbud. Ofte vurderes der fra opgave til opgave, om det kvalitetsmæssigt og økonomisk giver mening at indbyde flere entreprenører. Ikast-Brande Kommune foretager ofte kontrolbud over 100.000 kr.

Ved underhåndsbud over 300.000 – 3.000.000 kr. må man som udgangspunkt kun indhente 3 underhåndsbud. Såfremt et 4. bud ønskes, skal dette indhentes uden for kommunen.

Når der indhentes bud er det på samme grundlag.

Byggeproces

Ikast-Brande Kommune anvender i alle byggeopgaver, "Procedure for Anlægsbyggeri". Enhver byggeopgave stor som lille har en omfang og kompleksitet der tiltager betydeligt efterhånden, som det forberedende arbejde tager form. For at sikre at byggeriet gennemføres i overensstemmelse med lovkrav, udbudskrav, retningslinjer mm. benytter Ikast-Brande Kommune sig af en faseopdelt byggeproces som starter med en idé, fortsætter i opførelse af et byggeri og slutter som en drifts opgave. Denne faseopdeling betragtes som et styringsværktøj, som sikrer, at Ikast-Brande Kommune kommer fra vision til virkelighed.

Kunst

Ikast-Brande Kommune har i forbindelse med kommunale byggearbejder besluttet at der skal afsættes et beløb til kunstnerisk udsmykning.

Ved større nybyggerier og større ombygninger (med en byggeudgift på 10 mio. kr. eller derover) afsættes der i budgettet for byggeriet et beløb, svarende til 2% af de samlede håndværkerudgifter (licitationsresultatet) til kunstnerisk udsmykning. Ved en byggeudgift på 10 mio. kr. vil beløbet således udgøre 200.000 kr.

De budgetterede udgifter til kunstnerisk udsmykning skal dække såvel honoraret til kunstneren som de udgifter der medfølger i form af materialer og håndværkerarbejde mm.

Kunstnerisk udsmykning kan blandt andet være:

- Farvesætning af lokaler samt de deraf følgende merudgifter til for eksempel malerarbejde.
- Levering af bygningsdele i specielle farver (døre, vinduer, inventar med videre).
- Udførelse af gulvbelægninger i flere farver med mønstre og motiver.

Herudover kan kunstnerisk udsmykning være egentlige kunstværker:

- Billeder til ophængning, skulpturer eller kunstnerisk udsmykning direkte på vægge og lofter, udført af kunstneren eller efter dennes tegninger og retningslinjer, såsom mønstre eller motiver udført i linoleumsgulve, skulpturelle bygningsdetaljer, relieffer eller specielle inventardele.

Ikast kommunes kunstudvalg bistår byggeudvalget med valg af kunstner eller valg af konsulenter samt eventuel udvælgelse af kunstværker og bedømmelse af udsmykningsforslag.

Ved projekter hvor byggeudgift er mindre end 10 mio. kr. afsættes der ikke særlige budgetbeløb til kunstnerisk udsmykning. I disse tilfælde skal udgifter til farvesætning og lignende være indeholdt i håndværkerudgiften og valg af farver på malede overflader og belægninger varetages af projektlederen evt. i samarbejde med rådgiver. I disse sager kan f.eks. projektlederen sammen med institutionsledere og håndværkeren inddrages i dette arbejde.

Klausul om etisk og socialt ansvar

Ikast-Brande Kommune bruger som udgangspunkt sociale klausuler ved udbud af kommunale bygge- og anlægsopgaver samt ved udbud af service- og tjenesteydelser. Modsvarende bruges der som udgangspunkt ikke sociale klausuler i forbindelse med udbud og indkøb af varer.

De sociale klausuler skal sikre arbejdsmiljømæssige, sociale og etiske krav til entreprenører, rådgivere samt leverandører af tjenesteydelser.

I særlige tilfælde kan sociale klausuler undlades, hvis opgaven ikke egner sig til at få tilknyttet sociale klausuler. Den ansvarlige for udbuddet af den pågældende opgave skal i hvert undtagelsestilfælde kunne begrunde, hvorfor der ikke er brugt sociale klausuler.

Internationale konventioner

Tilbudsgiver forventes helt grundlæggende at overholde internationale konventioner tiltrådt af Danmark, herunder følgende grundlæggende ILO-konventioner:

- Tvangsarbejde (ILO-konvention nr. 29 og 105)
- Ingen diskrimination i ansættelsen (ILO-konvention nr. 100 og 111)
- Mindstealder for adgang til beskæftigelse samt forbud mod og omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde (ILO-konvention nr. 138 og 182)
- Sikker og sundt arbejdsmiljø (ILO-konvention nr. 155) samt
- Organisationsfrihed og ret til kollektive forhandlinger (ILO-konvention nr. 87, 98 og 135), inden for rammerne af gældende lovgivning.

Det forudsættes endvidere, at kontrakt-haver og dennes underleverandører respekterer grundlæggende menneskerettigheder, herunder lever op til FN's Menneskerettighedserklæring og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Manglende overholdelse af bestemmelsen anses for at være en væsentlig misligholdelse, hvilket berettiger ordregiver til at ophæve kontrakten med omgående virkning.

Arbejdsklausul

Arbejdsklausuler bruges i bygge- og anlægskontrakter samt i øvrige kontrakter, hvor det er hensigtsmæssigt. F.eks. kan ordlyden i arbejdsklausulen være:

Leverandøren skal sikre, at ansatte hos leverandører og eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde kontrakten, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område. Leverandøren skal sikre, at ansatte hos leverandører og eventuelle underleverandører orienterer de ansatte om de gældende arbejdsvilkår.

Hvis leverandøren, og herunder dennes underleverandører, ikke overholder sine forpligtelser i medfør af arbejdsklausulen, og hvis dette medfører et berettiget krav på yderligere løn fra arbejdstagerne kan ordregiver tilbageholde vederlag med henblik på at tilgodese sådanne krav. Leverandøren kan endvidere, i de tilfælde hvor arbejdsklausulen efter påtale fra kommunen fortsat ikke overholdes, pålægges at betale en dagsbod til udbyder. Bodens beregnes af kontraktsummen eller af den årlige kontaktsum og udgør 1 promille pr. påbegyndt arbejdsdag så længe forholdet er gældende. Ved væsentlig misligholdelse af aftalen, f.eks. ved gentagne alvorlige overtrædelser, kan kontrakten ophæves.

Kontrol af arbejdsklausulen vil i givet fald ske ved at Ikast-Brande kommunen, hos leverandøren, og eventuel direkte fra dennes underleverandør, indenfor en rimelig tidsfrist kan indhente relevant information i form af lønsedler, E-indkomstkvitteringer, lønregnskaber, opholds- og arbejdstilladelser og ansættelsesbeviser samt eventuelt den referenceramme leverandøren har brugt i forbindelse med fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår for de ansatte.

Hensigtserklæring vedrørende elev-, praktik og lærlingepladser

Ikast-Brande Kommune ønsker at bidrage til, at unge der ønsker det får mulighed for at tage en ungdomsuddannelse med praktikophold.

Leverandøren skal derfor tilstræbe, at der stilles et antal elev-, praktik og lærlingepladser til rådighed som minimum i det tidsrum der udgør kontraktperioden eller perioden for udførelsen af anlægsprojektet.

Hensigtserklæringen kan undlades, såfremt det skønnes at:

- Kravet til uddannelsespladser ikke er proportionalt i forhold den økonomiske størrelse af opgaven.
- Uddannelsesperioden der udløses af klausulen vil være lille og svær at håndtere på baggrund af en kort kontraktperiode eller kort tidsrum for anlægsarbejdet.
- Opgavens indhold har et så begrænset fagligt indhold, at det vil være vanskeligt at lade det indgå i et fornuftigt uddannelsesforløb.

Ny under udarbejdelse

Håndværkerlisten

Håndværkerlisten er et af de konkrete resultater, der udspringer af den løbende dialog mellem Ikast-Brande Kommune og arbejdsmarkedets parter.

Med Håndværkerlisten er det blevet nemmere for virksomheder at skrive sig op, hvis de er interesserede i større og mindre bygge- og anlægsopgaver i Ikast-Brande Kommune.

Listen er et udtryk for, at Ikast-Brande Kommune ønsker at danne overblik over potentielle leverandører og at give flest mulig chancen for at byde på kommunale opgaver. På listen kan Ikast-Brande Kommune se, hvem projektlederen kan henvende sig til i forbindelse med løsning af de forskellige opgavetyper.

Listen er en mulighed for virksomheder at gøre sig mere synlig. Virksomheder er altid velkommen til at kontakte Ikast-Brande Kommune for en dialog.

Oprettelse på håndværkerlisten sker på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside, hvor virksomheder tilkendegiver hvilke fagområder de har interesse i. Det er virksomhedens eget ansvar at skrive sig på listen og holde oplysningerne opdaterede, samt der skal afgives en erklæring på at virksomheden ikke har gæld til det offentlige.

Ny under udarbejdes